

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

KOLLEKTIVTRAFIKFÖRVALTNINGEN

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

INNEHÅLL

1	FÖRVALTNINGSDIREKTÖRENS SAMMANFATTANDE KOMMENTAR.....	3
1.1	Övergripande.....	3
1.2	Coronasituationen.....	4
1.3	Framtidsbedömning.....	4
2	GENOMFÖRANDE AV ÅTGÄRDER ENLIGT FÖRVALTNINGSPLANEN	5
2.1	Övriga kommentarer till årets genomförande	7
3	VERKSAMHETSUPPFÖLJNING UTIFRÅN MÅL, INDIKATORER OCH LÖPANDE UPPFÖLJNING.....	7
3.1	Kommentarer till indikatorer per målområde exklusive Stark och uthållig ekonomi.....	7
3.1.1	Målområde: Nöjda invånare i en attraktiv region.....	7
3.1.2	Målområde: En effektiv verksamhet av god kvalitet.....	8
3.1.3	Målområde: Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare.....	9
3.2	Aktuella utvecklingsområden	10
3.2.1	Digitalisering.....	10
3.2.2	Övriga väsentliga aktuella utvecklingsområden för förvaltningen.....	11
4	EKONOMISK UPPFÖLJNING.....	12
4.1	Årets resultat - översikt	12
4.1.1	Årets resultat jämfört med budget – Summering	12
4.2	Årets resultat - fördjupad analys.....	13
4.2.1	Övrigt avseende årets resultat	14
4.2.2	Förändring av arbetad tid.....	14
4.2.3	Externt inhyrd personal/konsulter	14
4.2.4	Genomförda åtgärder för hantering av eventuellt underskott.....	14
5	GENOMFÖRDA OCH PLANERADE ÅTGÄRDER FÖR EN EKONOMI I BALANS..	14
5.1	Kommentar – personal.....	14
5.2	Kommentar – trafik	15
6	INVESTERINGSREDOVISNING	15
7	INTERN REFERENS	15
8	BILAGOR	15

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

1 FÖRVALTNINGSDIREKTÖRENS SAMMANFATTANDE KOMMENTAR

1.1 Övergripande

På tio dagar i mars mer än halverades antalet resande med buss på grund av pandemin. Den resandeminskning som inträffade under våren, blev något lägre under sommaren och tidig höst, för att därefter öka i samband med den andra vågen av smittspridning. Inom tågtrafiken har resandet minskat än mer. Förvaltningen har befunnit sig i stabsläge under stor del av året och många samt snabba beslut har fattats utifrån nya förutsättningar. Under våren beslöt Arbetsmiljöverket att stänga framdörren på bussarna i syfte att skydda förarna från smitta. Påstigning ändrades till den bakre dörren och alla validatorer flyttades dit för att möjliggöra validering av biljetter och därmed minska intäktstappet. Stora kommunikationsinsatser har genomförts till allmänheten och resenärerna med uppmaning att bara resa om man måste. Flera pressträffar har genomförts. Kommunerna, politiken samt den interna verksamheten har löpande informerats. Ett nära samarbete med sjukvården och taxibolag har lett till säkra transporter av personer med smitta eller misstänkt smitta av covid-19. Förvaltningen har också bidragit till att för kommunernas räkning utfört transporter mellan äldreboenden.

Resandeminskningen med anledning av pandemin har påverkat biljettintäkterna drastiskt och intäktstappet är mer än en tredjedel. Förvaltningen har fått ett riktat statsbidrag för en del av de minskade biljettintäkterna och Västerås stad har reglerat sin del av biljettintäktstappet. Genomförda åtgärder för ekonomi i balans har delvis fått effekt redan under år 2020, lägre kostnader för tågtrafik samt minskat antal ordinarie transporter av sjukresor har bidragit till att förvaltningens ekonomiska resultat slutade med ett överskott.

Förutom det förändrade läget med pandemin i fokus har förvaltningen fortsatt att arbeta med flera stora projekt. Viss omprioritering och senareläggning av projekt har behövt göras. Den nya hemsidan, vl.se är lanserad. Utveckling av ny vl-app pågår och ny app för serviceresor är klar och kommer att lanseras under år 2021.

Trafikförsörjningsprogrammet är under revidering i samverkan med länets kommuner. Översyn av priser, produkter och zoner är genomförd under året. Långsiktigt program för Tåg i Bergslagen är antaget. Tågsträckan Sala-Linköping, kallad Uven, har fått utökad kapacitet genom tidigareläggning av nya tåg.

Trots minskad marknadsandel på grund av minskat resande har kundnöjdheten för allmän kollektivtrafik i stort sett legat kvar på samma nivå som under år 2019. Kundnöjdheten för serviceresor har ökat i jämförelse med år 2019.

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

1.2 Coronasituationen

Samtliga aktiviteter och utförandet av trafik har påverkats av pandemin. För att minska risken för smittspridning och trängsel inom serviceresor har ensamåkning genomförts för samtliga riskgrupper enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer, som till exempel för 70+ och infektionskänsliga patienter. I den allmänna kollektivtrafiken har trafiken utförts enligt plan för ordinarie verksamhet och vid vissa tillfällen har trafiken förstärkts. Regionen beslutade om tidigareläggning av införandet av X50 fordon på UVEN för att utöka kapaciteten och minska risken för trängsel. Beläggningen inom den allmänna kollektivtrafiken har följts upp dagligen för att snabbt få indikation på eventuell trängsel. För att minska resandet under pandemin har omvänd marknadsföring tillämpats och uppmaningen har varit att bara resa om man måste.

Påverkan på den allmänna kollektivtrafiken kommer att få stora konsekvenser så länge som pandemin håller i sig, med minskat resande och därmed minskade intäkter. Olika åtgärder för att öka resandet skjuts på framtiden.

1.3 Framtidsbedömning

Bedömningen är att det blir en stor utmaning att få tillbaka resenärerna till kollektivtrafiken och dessutom öka resandet och marknadsandelen. Det kommer förmodligen att ta flera år. Det lägre resandet leder till lägre biljettintäkter och påverkar finansiering och utveckling av kollektivtrafik. Extra statsbidrag eller budgettillskott kommer att krävas för att klara uppdraget.

Förvaltningen har en låg bemanning och personalkostnaderna utgör endast 6% av omsättningen. Det pågår många utvecklings- och digitaliseringsprojekt inom förvaltningen och en farhåga är att det kan bli ansträngt bemanningsmässigt att genomföra många projekt samtidigt. Alternativet är prioritering och senareläggning av projekt.

Robusthet i tågtrafiken är en viktig del för den fortsatta utvecklingen av det kollektiva resandet. Fordon måste finnas på plats, turerna behöver gå enligt tidtabell och underhållet av fordon behöver ske kontinuerligt.

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

2 GENOMFÖRANDE AV ÅTGÄRDER ENLIGT FÖRVALTNINGSPLANEN

Åtgärd	Status 31 dec 2020 trafikljus	Kommentar
Nöjda invånare i en attraktiv region		
Utveckla realtidsinformationen för allmän kollektivtrafik Tillgänglig och korrekt realtidsinformation, i olika kanaler, bidrar till att medborgaren ser det kollektiva resandet som ett bra alternativ i stället för att använda egen bil. Ökat kollektivt resande medför färre privata fordon i trafiken, vilket ger positiv miljöpåverkan genom minskade utsläpp av växthusgaser.		Upphandling av plattform för trafikinformation är slutförd. Utvärdering av anbud pågår. Plattformen är en förutsättning för tillgänglig och korrekt realtidsinformation till förvaltningens digitala kanaler.
Införa e-tjänster för resenärer som omfattas av serviceresor Införande av appen för serviceresor.		Utveckling av appen för serviceresor är till stor del klar. Implementeringen är fördröjd på grund av pandemin, vilket påverkar samplanering av resorna. Beräknas bli klar Q4 år 2021.
Ny förenklad och förbättrad app för betalning av resor inom allmän kollektivtrafik 1.Upphandla app 2.Införa ny app		Upphandlingen är klar. Projekt pågår, men är något försenat på grund av leverantörens leveranstid. Införandet beräknas till Q2 2021.
Utvecklad prismodell 1. Presentera förslag till ny prismodell och zonindelning 2. Införa ny zonindelning samt förändring av biljettutbud för att förenkla vid köp av biljetter.		Förslag till ny pris- och produktportfölj samt zonindelning är klar. Politiska diskussioner och samråd med kommunerna pågår. Införandet kommer förmodligen att bli försenat och beräknas implementeras under Q1 2022.
Ökad tågtrafik Ett ökat tågresande leder till färre fordon i trafiken, vilket bidrar till positiv miljöpåverkan genom minskade utsläpp av växthusgaser. 1. Införa långsiktigt program för Tåg i Bergslagen 2. Utöka utbudet på Uven till 30 minuters-trafik samt förlänga Uven till Uppsala		1. Program för Tåg i Bergslagen är framtaget och beslutat av samtliga ägare. Fordonsanskaffning är påbörjad. 2. Aktiviteten pågår enligt plan. Upphandlingen är avslutad. Trafikstart för etapp 2 är december 2021.
Serviceresor - öka tillgängligheten för resenärer med funktionsvariation Göra den allmänna kollektivtrafiken mer tillgänglig för resenärer med funktionsvariation, vilket leder till färre fordon i trafiken och därmed bidrar till positiv miljöpåverkan genom minskade utsläpp av växthusgaser.		Pågår enligt plan.
En effektiv verksamhet av god kvalitet		
Framtagande av kommunikationsplan för miljö Kommunikationsplanen ska innehålla intern och extern miljökommunikation.		Kommunikationsplan för miljö är framtagen.
Ta fram och teckna avtal med Svealandstrafiken AB Avtal med Svealandstrafiken förtydligar och säkerställer uppdragets omfattning och kvalitetskrav på leveransen samt att regionens och branschorganisationernas miljökrav efterlevs.		Arbetet pågår, men är försenat på grund av pandemin. Beräknas bli klart Q4 år 2021.
Säkerställa miljökrav i upphandlingar Ställa och följa upp miljökrav i upphandlingar för att minska transporternas klimatpåverkan för serviceresor. Upphandling genomförs år 2020. Ny avtalsperiod startar november 2021.		Miljökrav är ställda i kravspecifikationen. Upphandlingen är avslutad. Tilldelningsbeslut är överklagat.
Förbättrad köptrohet Beslutade regler ska följas kring upphandling och inköp.		Arbete pågår kontinuerligt i ordinarie verksamhet.
Anpassning av hållplatser enligt hållplatshandbokens standard Kartlägga behovet med konsekvensanalys för att tydliggöra kostnadsbilden inför att genomföra anpassningar.		Inventering av behovet är påbörjad. Det finns en viss risk för försening på grund av pandemin.
Utökning av elbussar För att minska buller och minska användning av fossila bränslen kommer andelen eldrivna bussar att successivt öka.		Svealandstrafiken har fått i uppdrag att införskaffa fler eldrivna bussar. Upphandling av fordon är klar. Leveransen är försenad och beräknas ske Q1 2022.

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

Samverkansavtal med Mälardalstrafik AB Uppdatera samverkansavtal med Mälardalstrafik AB och fördelningsmodell.		Samverkansavtal och ny fördelningsmodell är presenterad och godkänd av ägarna.
Revidering av trafikförsörjningsprogrammet		Arbetet pågår enligt tidplan. Remissversion är framtagen för beslut i Kollektivtrafiknämnden i februari 2021.
Införa verksamhetsstödssystem för bokning och för leverantörerna av serviceresor 1. Upphandla verksamhetsstödssystem 2. Implementera verksamhetsstödssystem		Upphandling och införande av nytt verksamhetsstödssystem för serviceresor är i nuläget inte genomförbart. I det större projektet Serviceresor 2.0, har även GAP-analysen för uppgradering till ny plattform genomförts som en delleverans. I rapporten framgår alternativa vägval framåt. Analys av rapporten och resultatet pågår för beslut om fortsatt process.
Samordna resor inom serviceresor utan att kvalitet och service äventyras Samordning inom serviceresor leder till att det blir färre fordon i trafiken vilket bidrar till positiv miljöpåverkan genom minskade utsläpp av växthusgaser.		På grund av pandemin sker mer ensamåkning.
Stolta och engagerade medarbetare samt uppdragstagare		
Erbjuda sysselsättning till personer som står långt från arbetsmarknaden Inventera vilka möjligheter som finns till sysselsättning för invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden.		Pandemin har medfört andra förutsättningar och prioriteringar.
Grundläggande kunskap om chefsuppdraget Förvaltningens (nya) chefer ska delta i regionens grundläggande chefsprogram för nya chefer för kunskap om vad chefsuppdraget i regionen innebär.		Utbildning pågår med viss fördröjning på grund av pandemin.
Utveckla chef- och ledarskap i förvaltningen Säkerställa att förvaltningens chefer har en gemensam plattform för chefs- och ledarskapet.		Pandemin har medfört andra förutsättningar och prioriteringar. Många arrangörer har ställt in utbildningar. Gemensamma chefsmöten genomförs regelbundet inom regionen och förvaltningen.
Utveckla medarbetarskapet Öka medarbetarnas kunskap om förvaltningens uppdrag och mål samt delaktighet i målarbetet och värdegrundsarbetet.		Med anledning av pandemin har delaktigheten i mål- och värdegrundsarbetet inte kunnat genomföras som planerat. Uppdrag och mål kommuniceras på APT och regelbundna personalmöten.
Miljöutbildning för samtliga medarbetare Medarbetare, chefer och ombud ska ha genomfört för sin yrkesroll relevant miljöutbildning.		Samtliga medarbetare, chefer och ombud har genomgått relevanta digitala miljöutbildningar.
Säkerställa den långsiktiga bemanningen och kompetensen inom förvaltningen. Ta fram en kompetensförsörjningsplan på kort och lång sikt utifrån kända behov och omvärldsspaning.		Pandemin har medfört andra förutsättningar och prioriteringar. Kommer att genomföras under år 2021.
En stark och uthållig ekonomi		
Översyn av processer Fortsatt tjänsteutveckling och förbättringsarbete inklusive automatisering/digitala lösningar.		Tjänsteutveckling och förbättringsarbete pågår kontinuerligt inom alla verksamheter, bland annat pågår en större processöversyn inom serviceresor. Biljetterna är digitaliserade.
Åtgärder för ekonomi i balans För att nå ekonomi i balans minskas den regionala busstrafiken där efterfrågan är lägst. Åtgärderna leder till bättre kostnadstäckning.		Redovisas under punkt 5.
Anpassa trafikutbudet Anpassa utbudet på regional busstrafik i samband med ökad tågtrafik.		Fas 1 för justering/reducering av utbudet för regional busstrafik påbörjas i samband med ökad tågtrafik på Uven under december 2021. Förvaltningen har fått i uppdrag att presentera förslag på nya planeringsprinciper för regional busstrafik inför fortsatt arbete med trafikutbudet.

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

2.1 Övriga kommentarer till årets genomförande

Åtgärderna har i stort sett genomförts enligt plan, men med en fördröjning med anledning av pandemin.

3 VERKSAMHETSUPPFÖLJNING UTIFRÅN MÅL, INDIKATORER OCH LÖPANDE UPPFÖLJNING

3.1 Kommentarer till indikatorer per målområde exklusive Stark och uthållig ekonomi

3.1.1 Målområde: Nöjda invånare i en attraktiv region

Mål	Indikator	Målvärde	Utfall 2020
Resenärerna ska vara nöjda med verksamhetens tjänster	Andel resenärer som är nöjd med den allmänna kollektivtrafiken	80%	69%
Allmänheten ska vara nöjda med verksamhetens tjänster	Andel allmänheten som är nöjd med den allmänna kollektivtrafiken	63%	58%
Resenärerna ska vara nöjda med verksamhetens tjänster	Andel resenärer som är nöjd med serviceresor, för hela resan	90%	90%

Nöjdheten hos allmänhet och resenärer kan ha påverkats av pandemin och att det är färre som reser. Nöjdheten hos allmänheten ligger kvar på samma nivå som föregående år. Nöjdheten hos resenärer har legat på en stabil nivå under året med ett litet tapp i november och december, som kan bero på den andra vågen av smittspridning. Kommunikationen har varit tydlig och öppen i många kanaler. Ett flertal presskonferenser har genomförts. Branschen har kommunicerat ett samstämmigt budskap om att undvika att resa kollektivt och bara resa om man verkligen måste. Flera förändringar har genomförts under året bland annat kan man inte köpa biljetter ombord och påstigningen sker längre bak i bussen. Stora insatser har lagts på kontinuerlig kommunikation för att informera resenärerna om vad som gäller löpande med anledning av många och snabba förändringar.

Under året har en ny hemsida vl.se lanserats, vilket gör det enklare att hitta och söka information.

Andelen resenärer, inom serviceresor, som är nöjda med hela resan (från bokning till ankomst) har ökat med sex procentenheter och uppnår målet på 90%. Resultat kan ha påverkats av pandemin och dess effekter som mer ensamåkning och färre resor.

I samverkan med bland annat Ambulansen och taxibolag har ett antal bilar specialutrustats och körs av specialutbildade förare. Förutom att dessa bilar kör

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

personer med smitta eller misstänkt smitta av covid 19, så kör bilarna även på uppdrag åt kommunerna. Transportuppdraget åt kommunerna avser framför allt resor mellan äldreboenden.

3.1.2 Målområde: En effektiv verksamhet av god kvalitet

Mål	Indikator	Målvärde	Utfall 2020
Förbättrad kollektivtrafik	Kollektivtrafikens marknadsandel totalt i länet (enligt Kollbar)	20%	11%
Förbättrad kollektivtrafik	Resandeökning inom allmän kollektivtrafik*	+3%	-35%
Förbättrad kollektivtrafik	Servicenivå serviceresor – bemötande vid bokning	95%	94%

*I dagsläget går det bara att mäta antal resande med buss

Med anledning av pandemin har resandet minskat betydligt under året i jämförelse med föregående år. Ett minskat resande ger en lägre marknadsandel.

Marknadsandelen har minskat med fem procentenheter i jämförelse med föregående år. Uppmaningen är att undvika kollektivtrafik och bara resa om man måste för att minska risken för smittspridning.

Servicenivån vid bokning av resa uppgick till 94% och når nästan målet på 95%. Det är en förbättring med fyra procentenheter i jämförelse med år 2019. Med anledning av pandemin har flera instruktioner och arbetsrutiner införts med kort varsel, vilket kan ha påverkat nöjdheten.

Kommentarer avseende produktivitet och effektivitet

Kvaliteten inom busstrafiken ligger på en hög nivå. Andelen genomförda turer under året uppgick till 99,8%, vilket är en förbättring mot år 2019 då resultatet uppgick till 99,5%. Resultatet år 2019 påverkades av besvärligare vinterförhållanden samt brist på verkstadsresurser. Under år 2020 ställdes 1161 turer in helt eller delvis. Motsvarande resultat för år 2019 var 3331 turer.

Inom tågtrafiken har antalet och andelen helt inställda turer varit högre under år 2020 i jämförelse med år 2019. Detta beror på att antalet turer ställdes in med 40-50% under månaderna april, maj och juni på grund av personalbrist i samband med pandemin. På Bergslagspendeln uppgick andelen genomförda turer i relation till antalet planerade turer till 83%. Antalet helt inställda turer uppgick till 1846. Under år 2019 var motsvarande siffror 96% genomförda turer och 388 helt inställda turer. På Svealandsbanan uppgick andelen genomförda turer i relation till antalet planerade turer till 88% och antalet helt inställda turer till 1490. Under år 2019 var motsvarande siffror 98% genomförda turer och 240 helt inställda turer. På Uven uppgick andelen

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

genomföra turer till 89% och antalet helt inställda turer till 1276. Under år 2019 var motsvarande siffror 96% genomförda turer och 464 helt inställda turer.

I Kollektivtrafikbarometern uppger resenärerna i den allmänna kollektivtrafiken att de tycker att det är enkelt och prisvärt att resa med VL. Det är enkelt att köpa biljetter och kort. Resenärerna upplever att avgångstiderna är anpassade till behovet. Det finns potential i att förbättra information vid förseningar och stopp, vilket är under utveckling.

3.1.3 Målområde: Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare

Mål	Indikator	Målvärde	Utfall 2020
KTF ska vara en attraktiv arbetsgivare	Hållbart medarbetarengagemang (HME)	80%	78,8%
KTF ska vara en attraktiv arbetsgivare	Sjukfrånvaro	5,9%	6,9%
KTF ska vara en attraktiv arbetsgivare	Personalrörlighet	12,0%	2,7%
KTF ska vara en attraktiv arbetsgivare	Prestationsindex	73%	69,2%

Resultatet av medarbetarundersökningen under hösten 2020 har minskat något mot resultatet i januari år 2019 och har förmodligen påverkats av pandemin med distansarbete, krav på snabba förändringar och omprioriteringar. HME är i stort sett oförändrat och har minskat 0,4 procentenheter från 79,2% till 78,8%. Det är framför allt målkvaliteten som har försämrats, vilket förmodligen beror på pandemin som har påverkat dialogen kring målarbete och redovisning av måluppföljning. Resultaten för arbetsrelaterad utmattning samt arbetstakten visar på en positiv utveckling. Glädjande är också att socialt klimat samt ledar- och medarbetarskap ligger högt.

Prestationsindex hamnade på 69,2% vilket är en minskning från föregående årsresultat på 72,1%. Förbättringsområden är framför allt delaktighet och målkvalitet som får röd status samt arbetsrelaterad utmattning som uppnår gul status. Övriga frågeområden hamnar på grönt.

Sjukfrånvaro och rehabiliteringsärenden

Sjukfrånvaron uppgick till 6,9%, vilket är en ökning med 0,6 procentenhet i jämförelse med föregående år. Korttidssjukfrånvaron upp till 14 dagar har ökat något; från 3,4% föregående år till 4,2%. Att korttidssjukfrånvaron har ökat beror sannolikt på pandemin och Folkhälsomyndighetens rekommendation att stanna hemma vid sjukdomssymtom. Korttidsfrånvaron ökade betydligt när pandemin startade igång under våren. Långtidssjukfrånvaron över 60 dagar har däremot minskat från 27,8% till 24,7% av den totala sjukfrånvaron.

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

Antalet rehabiliteringsärenden har ökat från 17 till 21, varav 17 är avslutade.

Personalrörlighet

Extern personalrörlighet exklusive pensionavgång uppgick till 2,7%, vilket är en minskning mot förra året som uppgick till 8,2%. Att personalrörligheten har varit så låg under året beror sannolikt på den pågående pandemin.

Arbetsmiljöavvikelser

Förvaltningen har haft 13 arbetsmiljöavvikelser, vilket är samma antal avvikelser som föregående år. Antalet ärenden om hot och våld på Resecenter har minskat från sju till fyra ärenden, i jämförelse med föregående år.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har ingen inhyrd personal. En konsulttjänst som projektledare anlitas med anledning av det stora antalet projekt som pågår inom förvaltningen.

3.2 Aktuella utvecklingsområden

3.2.1 Digitalisering

Utifrån grundprinciperna samhällsnytta och kundnytta pågår flera stora utvecklingsprojekt där digitala lösningar är centrala. Ett område är utveckling av digitala kanaler och verktyg, dels för användarna av serviceresor dels för att effektivisera de administrativa processerna.

Pandemin har bidragit till att digitalisera hela förvaltningen både när det gäller teknik och utrustning, så att medarbetare i möjligaste mån kan arbeta på distans.

För att ytterligare bidra till att underlätta för invånarna att resa kollektivt, utvecklas och förfinas resenärernas verktyg att planera och köpa sin resa. Ny hemsida, vl.se, är lanserad och ny app är under utveckling. Appen kommer att innehålla fler digitala biljettyper. Under pandemin har alla pappersbiljetter blivit digitala. Projekt pågår att förbättra "Mina sidor" på hemsidan i syfte att enklare kunna köpa biljetter digitalt. Parallellt pågår utredning om fler nya digitala alternativ för att enkelt köpa sin resa. I alla utvecklingsprojekt mot kund har anpassningar till den nya lagen om tillgänglighet genomförts.

För en bra planering av den framtida kollektivtrafiken, som möter resenärernas önskningar, finns behov av ett kraftfullt verktyg för att analysera den stora mängden trafikdata som finns inom serviceresor och allmän kollektivtrafik. Ett pilotprojekt har genomförts under hösten. I leveransen ingår analysdata för punktlighet, resande och försäljning.

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

Upphandling pågår av plattform för trafikinformation för att bland annat ge resenärsinformationen i realtid ombord på bussarna, på digitala skärmar på hållplatser samt i olika digitala kanaler. Plattformen möjliggör bättre trafikanalys.

3.2.2 Övriga väsentliga aktuella utvecklingsområden för förvaltningen

Nytt trafikförsörjningsprogram är under bearbetning och kommer att beslutas under år 2021. Målseminarium har genomförts under hösten med politiker och tjänstemän ifrån regionen och kommunerna. Remissversion av trafikförsörjningsprogrammet är framtaget och beslutas av nämnden i februari 2021.

Pris, produkt och zonutredningen, Kundkoll, var under våren ute på remiss hos kommunerna i Västmanland. Efter remissrundan samt diskussioner under höstens målseminarium tog förvaltningen fram ett fjärde alternativ som lades till de tre befintliga.

Nytt koncept för servicelinjerna 11-13 samt flexlinjen är framtaget i samverkan med Svealandstrafiken och Västerås stad. Efter beslut i Västerås stad kommer implementering att ske i december år 2021.

Planeringsprinciper för regional busstrafik är under översyn. Syftet är att anpassa regional busstrafik till utveckling av tågtrafik samt skapa flexibilitet för att integrera det inomkommunala och det regionala behovet av busstrafik i möjligaste mån.

Från och med augusti år 2021 kommer förvaltningen att ansvara för att planera och utföra den inomkommunala trafiken för Hallstahammars och Surahammars kommun i samarbete med Svealandstrafiken.

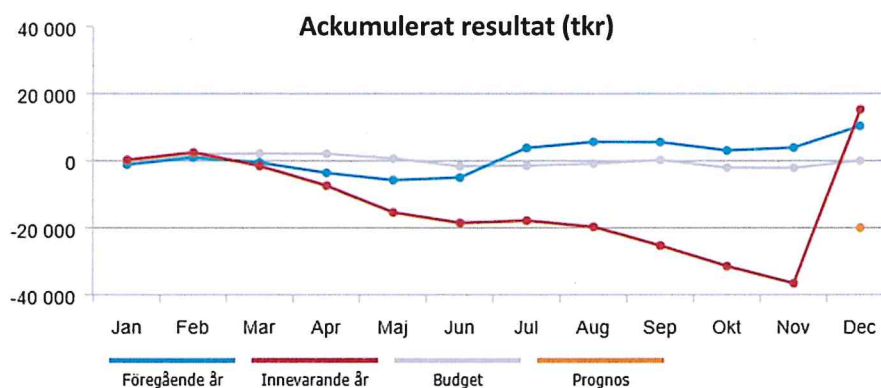
Samverkan fortsätter med Västerås stad och Trafikverket om Mälarporten.

Planering pågår kring linjedragning av busstrafik med anledning av byggnationen av nytt akutsjukhus.

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

4 EKONOMISK UPPFÖLJNING

4.1 Årets resultat - översikt

4.1.1 Årets resultat jämfört med budget – Summering

Årets resultat uppgår till +15 mkr vilket är samma som avvikelsen mot budget. Budgetavvikelsen beror främst på lägre trafik- och transportkostnader avseende buss- och tågtrafik samt färre transporter av ordinarie sjukresor. Biljettintäkterna har minskat drastiskt och uppgår till 65% av budgeterat belopp. Förvaltningen har fått ett riktat statsbidrag för att delvis kompensera för de minskade biljettintäkterna och Västerås stad har reglerat sitt intäktsstapp för år 2020. Se vidare fördjupad analys nedan.

Under året bedöms coronasituationen ha gett ekonomiska effekter motsvarande totalt 69 mkr.

Merkostnader: 11 mkr

Intäktsbortfall: 58 mkr

Merkostnaderna avser framför allt extra kostnader för transport av befarade eller bekräftade covid 19-patienter till ett belopp av 9 mkr. Därutöver består merkostnaderna främst av förstärkning av trafik, fler bussvärdar, extra städning i lokaler och på bussarna, kommunikationsinsatser, flytt av validatorer på bussarna samt anpassning av lokaler.

Intäktsbortfallet består framför allt av minskade biljettintäkter för busstrafik. Ytterligare intäktsbortfall beror på minskade biljettintäkter för tågtrafik, lägre reklamintäkter samt minskade provisionsintäkter som ombud för andra resebolag.

Förvaltningen har erhållit statsbidrag med full kompensation för covid 19-bilarna till och med november samt ett riktat statsbidrag för minskade biljettintäkter för perioden mars till och med juni i förhållande till år 2019 års biljettintäkter. Förvaltningen har även fått ett mindre statsbidrag för sjuklönekostnader för dag 2-14.

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

Uppskattad bruttokostnadsförändring – Kommentar förvaltningstotalt

Bruttokostnaderna har ökat med 1,9% och beror främst på ökade personalkostnader. Vakanta tjänster har tillsatts under både år 2019 och år 2020, vilket får påverkan på personalkostnaderna.

4.2 Årets resultat - fördjupad analys

Resultaträkning	Resultat 2020	Budget 2020	Avvikelse	Kort kommentar
Biljettintäkter	100,2	154,5	-54,3	Minskat resande på grund av pandemin, vilket medför lägre biljettintäkter (-54,3 mkr).
Övriga trafikintäkter	44,2	41,7	+2,5	Ökad fakturering av egenavgifter med anledning av att ingen betalning sker i bilen (5,4 mkr). Minskade intäkter för Movingo och Resplus (-2,1 mkr) samt för sjuktransporter mellan avdelningarna (-0,7 mkr).
Regionersättning/Driftbidrag kommuner	679,5	638,9	40,6	Statsbidrag för minskade biljettintäkter (22,3 mkr), kostnader för covid 19-bilarna (7,4 mkr) och för sjuklön dag 2-14 (0,3 mkr). Återbetalning till kommunerna för utförda serviceresor på grund av minskat resande (-10,2 mkr). Reglering av intäktsstapp 2020 från Västerås stad (20,7 mkr).
Övriga intäkter	49,0	55,2	-6,2	Minskad försäljning av transporttjänster som motsvaras av lägre transportkostnader. Lägre reklam- och provisionsintäkter på grund av pandemin (-1,8 mkr).
Summa intäkter	872,9	890,3	-17,4	
Trafikkostnader buss	-492,0	-507,5	+15,5	Resultat av åtgärder för ekonomi i balans samt effektivare tidtabellplanering (9,6 mkr). Mindre försäljning av transporttjänster som i stort sett motsvaras av lägre transportintäkter.
Trafikkostnader tåg	-105,0	-115,1	+10,1	Trafikreducering Bergslagspendeln (3,5 mkr). Lägre fordonskostnader, lägre ban- och stationsavgifter samt minskad kostnad för ersättningstrafik för Uven och Svealandsbanan (4,1 mkr). Omförhandling av avtal med SJ (2,4 mkr).
Transportkostnader särskild kollektivtrafik	-155,8	-158,3	+2,5	Lägre transportkostnader för serviceresor på grund av minskat resande (16,5 mkr). Extra kostnad för covid 19-bilar (-8,6 mkr). Egenavgifterna faktureras med anledning av pandemin och redovisas som övrig intäkt (-5,4 mkr).
Personalkostnader	-51,3	-55,2	+3,9	Lägre personalkostnader (2,8 mkr), vilket framför allt beror på anpassad bemanning inom VL Kontaktcenter. Lägre kostnader för kurser och konferenser som inte har kunnat genomföras under året på grund av pandemin (0,8 mkr).
Övriga kostnader	-53,5	-54,2	+0,7	Högre kostnader för IT, bland annat för covid-19-åtgärder (-5,4 mkr). Lägre kommunikationskostnader (3,2 mkr). Lägre avskrivningskostnader (0,8 mkr) på grund av senarelagda investeringar samt lägre transaktionskostnader (0,6 mkr).
Summa kostnader	-857,6	-890,3	+32,7	
Resultat	+15,3	0,0	+15,3	

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

4.2.1 Övrigt avseende årets resultat

I samband med Arbetsmiljöverkets beslut om att stänga framdörren på bussarna flyttades validatorerna till den bakre dörren för att möjliggöra visering ombord. Flytten av validatorerna har medfört att biljettintäkterna inte har minskat så mycket som de annars skulle ha gjort.

4.2.2 Förändring av arbetad tid

Antalet årsarbetare har ökat från 76 till 78. Det är en ökning med 2% och beror på att de flesta vakanta tjänster blev tillsatta under år 2019 samt några under år 2020.

4.2.3 Externt inhyrd personal/konsulter

Förvaltningen har ingen inhyrd personal. En konsulttjänst som projektledare har anlitats under år 2020 med anledning av det stora antalet projekt som pågår inom förvaltningen.

4.2.4 Genomförda åtgärder för hantering av eventuellt underskott

För att kompensera för de minskade intäkterna på grund av pandemin har förvaltningen ansökt och erhållit ett riktat statsbidrag för en del av de minskade biljettintäkterna samt statsbidrag för extra kostnader avseende covid 19-bilarna till och med november månad. Västerås stad har reglerat sin del av biljettintäktstappet. Förvaltningen har också omförhandlat och sänkt ersättningsnivån för periodkortsgiltighet till SJ på grund av pandemin. Åtgärder för ekonomi i balans fick effekt redan vid tidtabellsändringen i augusti. Dessutom har en allmän återhållsamhet genomsyrat hela förvaltningen.

5 GENOMFÖRDA OCH PLANERADE ÅTGÄRDER FÖR EN EKONOMI I BALANS

<i>Kategori EiB</i>	<i>Plan ekonomisk effekt 2020</i>	<i>Årets utfall</i>	<i>Avvikelse</i>
Personal	0,8	0,8	0,0
Trafik	1,1	6,6	+5,5
Totalsumma	1,9	7,4	+5,5

5.1 Kommentar – personal

Digitalisering samt färre antal ärenden om sjukreseersättning har minskat personalbehovet, så att planerad åtgärd för ekonomi i balans har kunnat genomföras. För att effektivisera arbetet än mer och öka tillgängligheten för kunderna finns ytterligare behov av vidareutveckling av e-tjänst för ansökan om sjukreseersättning.

Årsredovisning 2020 - Förvaltningstotalt KTF

5.2 Kommentar – trafik

Trafikreduceringar har genomförts där efterfrågan är lägst och är genomförda i samband med tidtabellsförändringar i augusti.

6 INVESTERINGSREDOVISNING

I investeringsbudget för år 2020 ingår utveckling av vl.se, ny vl.app samt app för serviceresor. Vl.se är lanserad. App för serviceresor är klar. Lanseringen av appen för serviceresor är fördröjd på grund av pandemin. Vl.appen är under utveckling.

Investeringsbudgeten har omprioriterats för att finansiera utbyte av förarplattor i bussarna till ett belopp av 4,6 mkr. Omprioritering har kunnat genomföras på grund av att andra investeringar beräknas bli billigare än budgeterat.

Svealandstrafiken har köpt in 15 nya bussar som förvaltningen har utrustat med skärmar, passagerarräknare mm. Utgiften beräknas till 0,8 mkr.

7 INTERN REFERENS

Denna rapport behandlas av Kollektivtrafiknämnden 2021-02-18

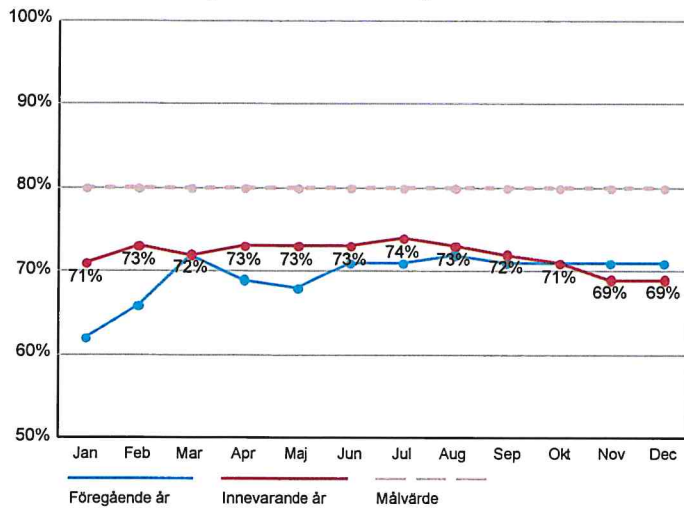
Diarienummer: KTM210013

8 BILAGOR

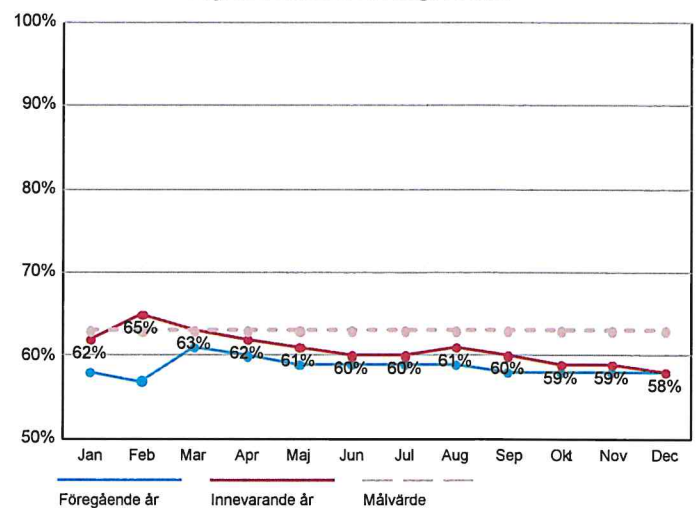
1. Verksamhetsrapport
2. Resultatrapport
3. Investeringsbilaga

Verksamhet/Process

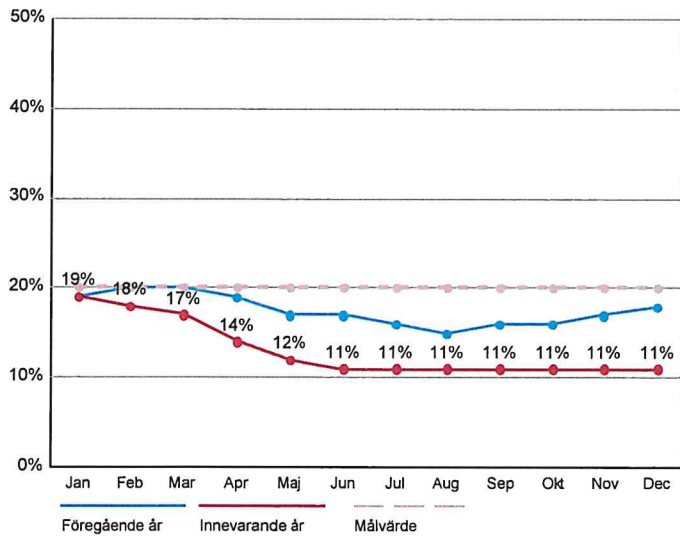
Nöjdhet resenärer enligt Kollbar

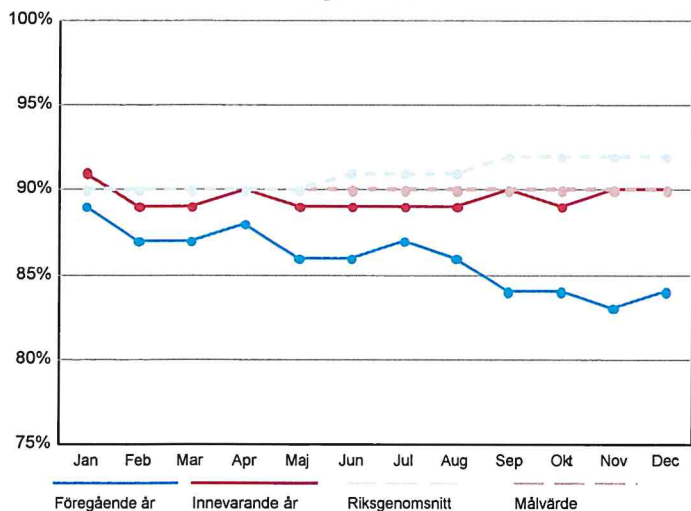
Nöjdhet allmänhet enligt Kollbar

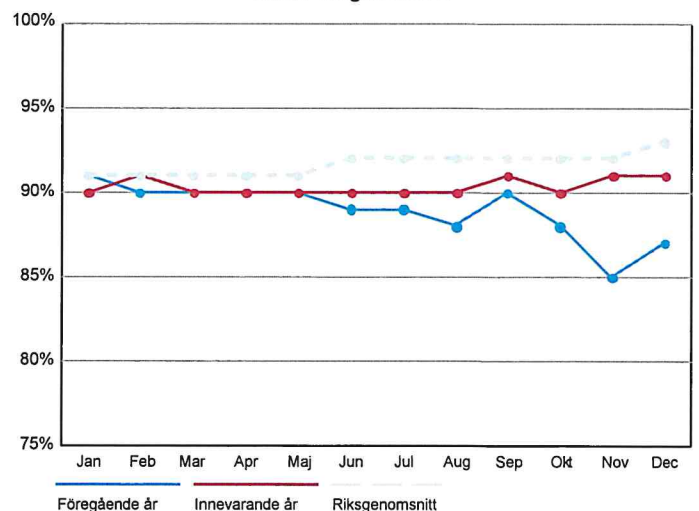
Marknadsandel enligt Kollbar

Andel nöjda resenärer med sjuk- och färdtjänstresor, hela resan enligt Anbar

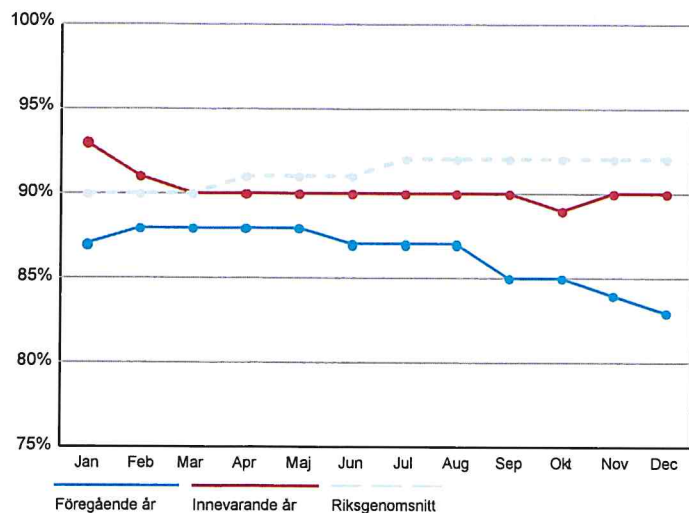

Andel nöjda resenärer med sjuk- och färdtjänstresor, resan i bilen enligt Anbar

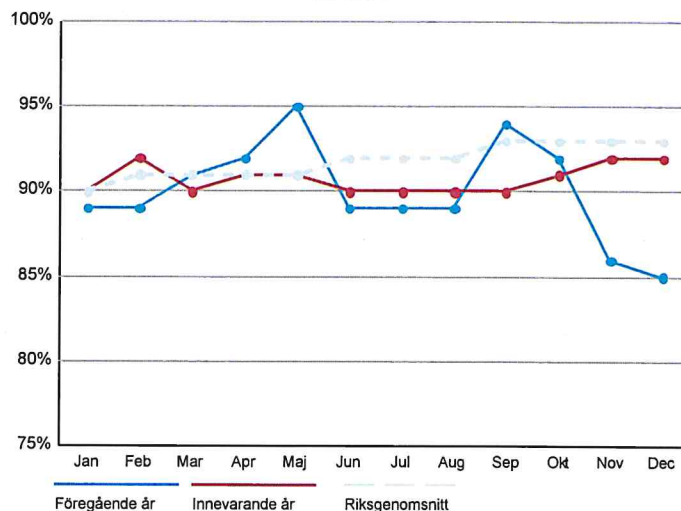

Verksamhet/Process

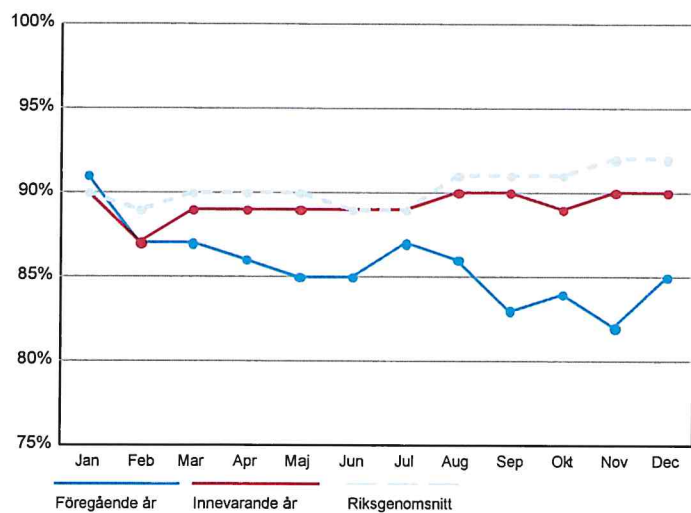
Andel nöjda resenärer med sjukresor, hela resan enligt Anbaro

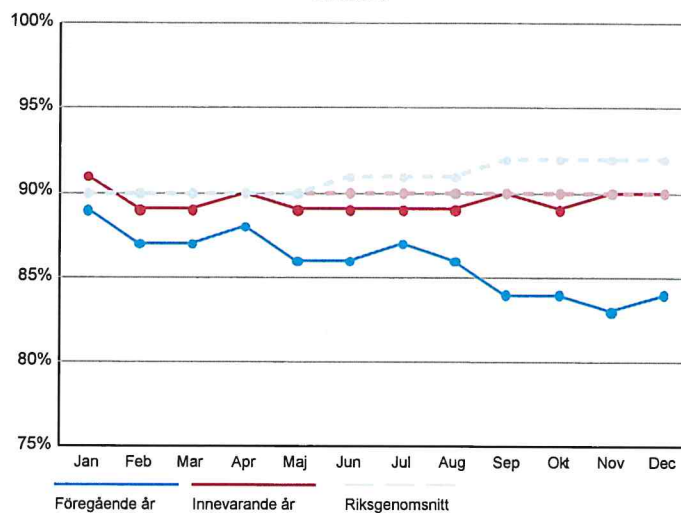
Andel nöjda resenärer med sjukresor, resan i bilen enligt Anbaro

Andel nöjda resenärer färdtjänst, hela resan enligt Anbaro

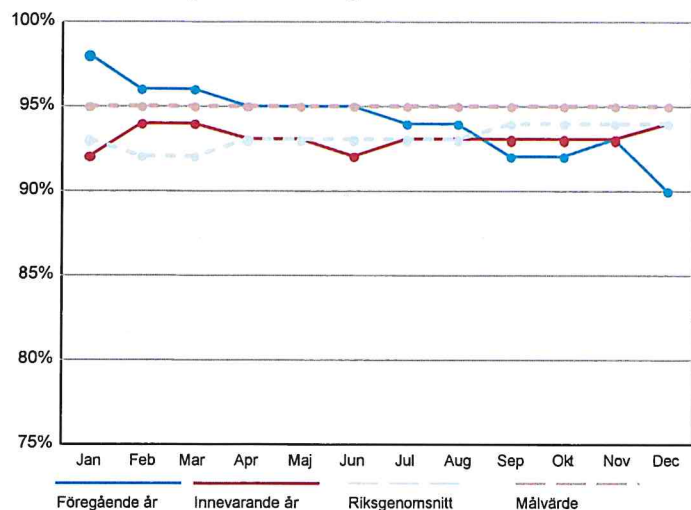

Andel nöjda resenärer med färdtjänst, resan med bilen enligt Anbaro

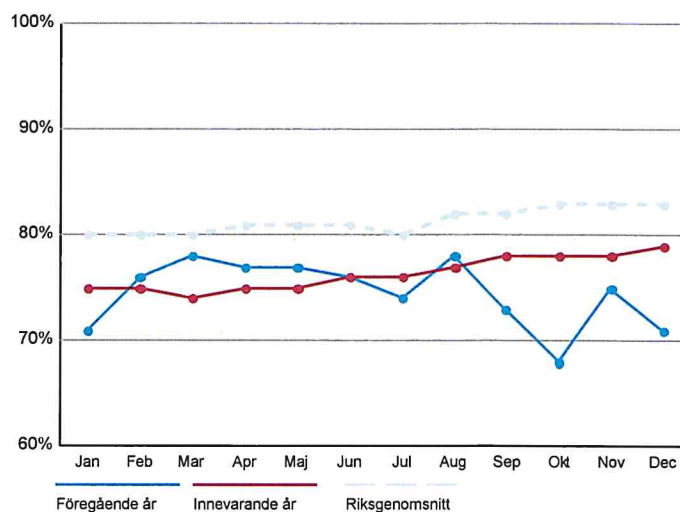

Verksamhet/Process

Servicenivå bemötande vid beställning av sjuk- och
färdtjänstresor enligt Anbarö

Upplevd trygghet, sjuk- och färdtjänstresor enligt Anbarö

Verksamhet/Process

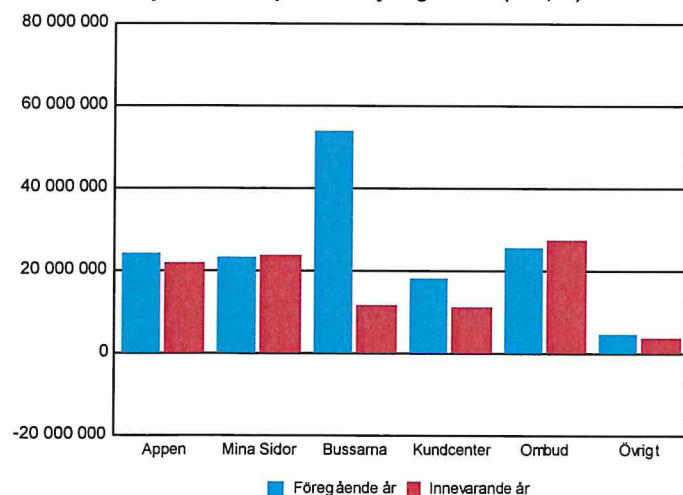
Allmän kollektivtrafik antal resor (ack)

	<u>Föregående År</u>	<u>Innevarande År</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändring (%)</u>
Västerås stadstrafik	11 162 383	7 230 014	-3 932 369	-35.2
Västerås förortstrafik	1 291 730	852 987	-438 743	-34.0
Övrig tätortstrafik	176 935	102 831	-74 104	-41.9
Lokal trafik	351 837	303 675	-48 162	-13.7
Regional trafik	1 434 184	906 143	-528 041	-36.8
Totalt	14 417 069	9 395 650	-5 021 419	-34.8

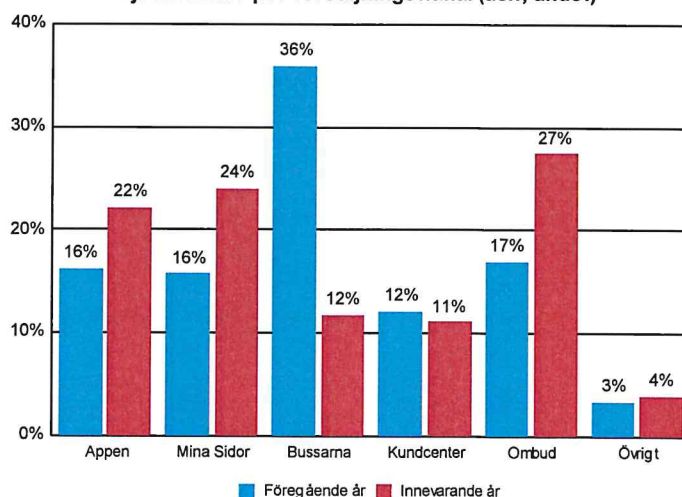
Serviceresor antal resor (ack)

	<u>Föregående År</u>	<u>Innevarande År</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändring (%)</u>
Sjukresor	189 407	152 328	-37 079	-19.6
Färdtjänst	112 937	69 004	-43 933	-38.9
Flextrafik	29 534	14 984	-14 550	-49.3
Särskild skolskjuts	138 324	124 456	-13 868	-10.0
Omsorg	134 807	71 767	-63 040	-46.8
Anropsstyrd trafik	7 972	6 146	-1 826	-22.9
Kompletteringstrafik	3 724	2 201	-1 523	-40.9
Resor beställda utöver avtal	4 815	3 693	-1 122	-23.3
Totalt	621 520	444 579	-176 941	-28.5

Biljettintäkter per försäljningskanal (ack,kr)

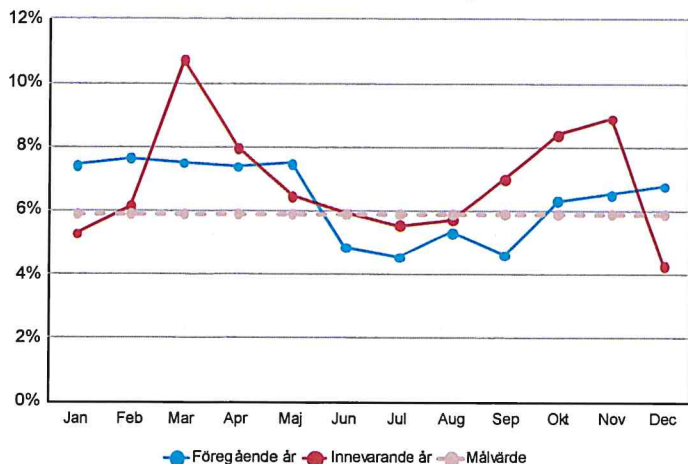

Biljettintäkter per försäljningskanal (ack, andel)

Medarbetare
Sjukfrånvaro

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

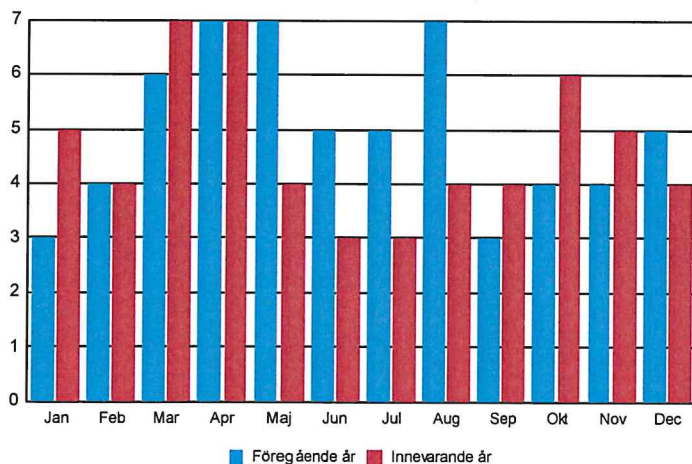

Sjukfrånvaro % (ack)

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

	Föregående år	Innevarande år
Total sjukfrånvaro	6,3	6,9
- varav korttidssjukfrånvaro, dag 1-14	3,4	4,2
- andel långtidsfrånvaro över 60 dagar	27,8	24,7
Män	4,0	3,5
Kvinnor	7,4	8,6
Anställda -29 år	2,8	6,1
Anställda 30-49 år	8,1	6,9
Anställda 50 år-	6,0	7,1

Antal rehabiliteringsärenden

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

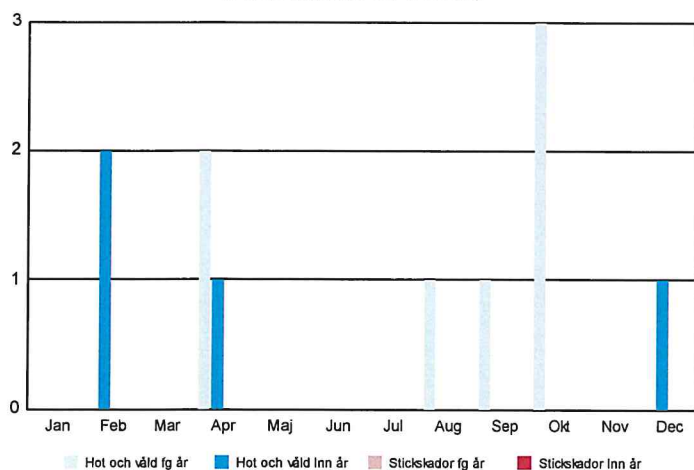

Antal rehabiliteringsärenden (ack)

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

	Föregående år	Innevarande år
Antal rehabiliteringsärenden	17	21
Varav avslutade rehabiliteringsärenden	12	17

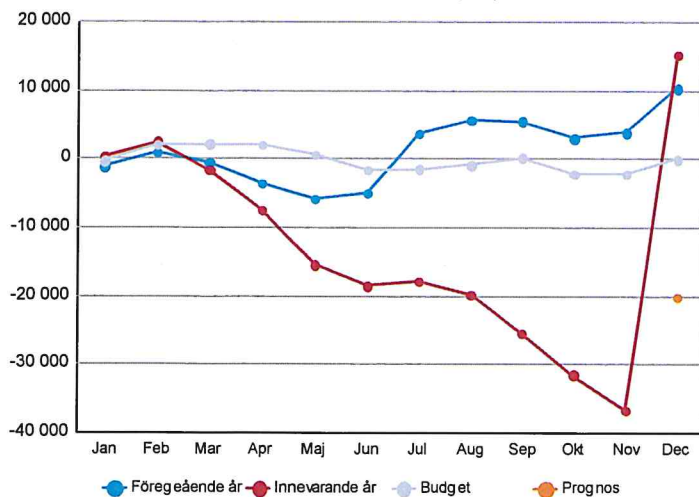
Arbetsmiljöavvikelser

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

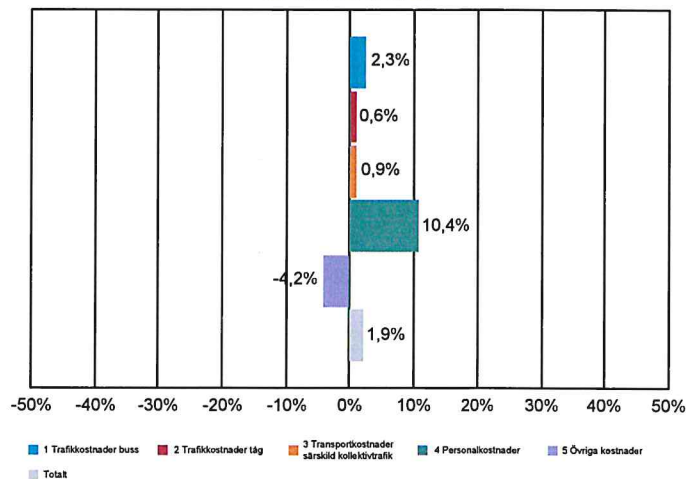

Arbetsmiljöavvikelser (ack)

(1 mån släp, inget vid årsbokslut)

	Föregående år	Innevarande år
Antal negativ händelse/olycka	3	1
Antal tillbud	5	2
Antal risk/iakttagelse	5	10
Totalt antal	13	13
- varav hot och våld	7	4
- varav stickskador	0	0

Ekonomi
Ackumulerat resultat (tkr)

Kostnadsutveckling

(Ack utf/Ack utf fg år)

Förenklad resultaträkning (mkr)

Motpart 1,2,3

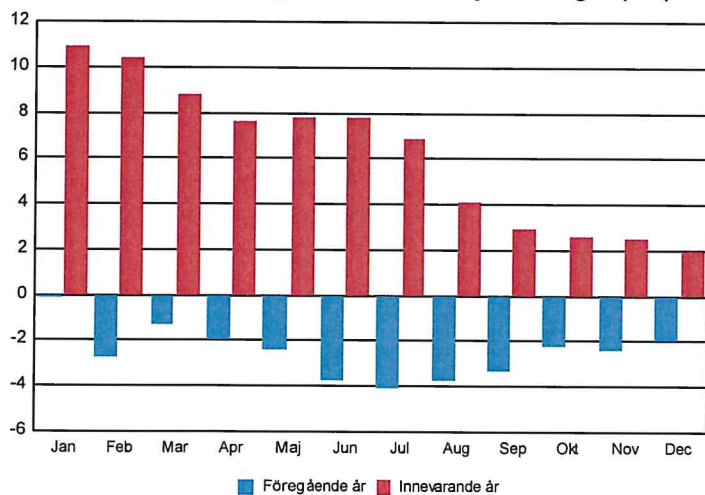
	Ack utfall Inn år	Ack Budget Inn år	Ack avv från budget	Ack Utfall Fg år	Helår Prognos	Helår Budget	Avv Bud mot Prog	Bokslut Utf Fg år	Ack Avv Fg år
Intäkter									
Biljettintäkter	100,2	154,5	-54,3	150,6	101,5	154,5	-53,0	150,6	-50,4
Övriga trafikintäkter	44,2	41,7	2,5	41,2	43,1	41,7	1,4	41,2	3,0
Regionersättning/driftbidrag kommuner	679,5	638,9	40,6	629,1	659,0	638,9	20,2	629,1	50,4
Övriga intäkter	48,9	55,2	-6,2	31,3	53,3	55,2	-1,9	31,3	17,6
Summa Intäkter	872,9	890,3	-17,4	852,3	857,0	890,3	-33,3	852,3	20,6
Kostnader									
Trafikkostnader buss	-492,0	-507,5	15,5	-480,8	-500,5	-507,5	7,0	-480,8	-11,2
Trafikkostnader tåg	-105,0	-115,0	10,0	-104,4	-112,3	-115,0	2,7	-104,4	-0,6
Transportkostnader särskild kollektivtrafik	-155,8	-158,3	2,5	-154,4	-155,7	-158,3	2,7	-154,4	-1,3
Personalkostnader	-51,3	-55,2	3,9	-46,5	-53,4	-55,2	1,8	-46,5	-4,8
Övriga kostnader	-53,5	-54,2	0,7	-55,8	-55,0	-54,2	-0,9	-55,8	2,3
Summa Kostnader	-857,6	-890,3	32,7	-841,9	-877,0	-890,3	13,3	-841,9	-15,7
Resultat	15,3	0,0	15,3	10,4	-20,0	0,0	-20,0	10,4	4,9

Ekonomi

Arbetad tid (ack)

	Innevarande År	Föregående År	Förändring	Förändring %
Utförd arbetstid	134 594	128 035	6 559	5,12
- varav övertid/mertid	1 331	1 092	239	21,90
- varav timavlönade	9 949	10 961	-1 012	-9,23
Justering timavlönade, övertid/mertid, vab. (Diff mot vald månad fg år.)	0	0	0	0,00
Justering personer i omställningsprogrammet. Objekt 9910.	0	0	0	0,00
Justering utvecklingsanställda.	0	0	0	0,00
Justering inhyrd personal från externa bemanningsföretag	-105	2 937	-3 042	-103,57
- varav läkare	0	0	0	0,00
- varav sjuksköterskor	0	0	0	0,00
- varav övriga	-105	2 937	-3 042	-103,57
Justering inhyrd personal från resursenheten	0	0	0	0,00
Justering för fler eller färre arbetsdagar inn år jmf med fg år	0	722	-722	-100,00
Justering för en extra dag i februari (vid skottår) för arb med schema	-225	0	-225	0,00
Arbetad tid inkl jour/beredskap	134 264	131 694	2 570	1,95
Avdrag arbetad tid under jour/beredskap	0	0	0	0,00
Arbetad tid exkl jour/beredskap	134 264	131 694	2 570	1,95
Antal årsarbetare utifrån arbetad tid exkl jour/beredskap	78	76	1	1,95

Procentuell förändring antal årsarbetare jmf med fg år (ack)

Ar: 2020
Förvaltning: Kollektivtrafikförvaltningen

Belopp i tkr	Helår				
	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Bokslut 2020	Avvikelse 2020
Biljetintäkter	150 018	154 000	101 300	99 782	-54 218
Skolkortintäkter	27 637	27 700	27 700	27 531	-169
Övriga trafikintäkter	14 142	14 524	15 624	17 090	2 566
Regionsättning	314 200	324 100	351 261	354 282	30 182
Driftbidrag kommuner	314 926	314 780	307 780	325 244	10 464
Försäljning av transporttjänster	21 409	45 585	45 585	40 685	-4 900
Reklamintäkter	2 915	3 500	2 500	3 001	-499
Provisionsintäkter, adm tjänster	2 316	2 450	1 200	1 057	-1 393
Övriga intäkter	4 706	3 629	4 018	4 186	557
Intäkter	852 270	890 268	856 968	872 857	-17 411
Summa Intäkter	852 270	890 268	856 968	872 857	-17 411
Lonekostnader	-45 089	-53 261	-52 261	-50 439	2 823
Övriga personalkostnader	-1 370	-1 962	-1 162	-862	1 100
Personalkostnader	-46 458	-55 223	-53 423	-51 300	3 923
Finansiella kostnader	-1 803	-2 049	-1 448	-1 369	680
Övriga finansiella poster	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-1 803	-2 049	-1 448	-1 369	680
Köp av verksamhet	-2 232	-2 195	-107	-71	2 124
Trafikkostnad Svealandstrafiken	-429 372	-450 837	-443 837	-441 327	9 510
Trafikkostnad övrigt	-51 453	-56 677	-56 677	-50 668	6 009
Trafikkostnad Tåg i Bergslagen	-37 008	-43 048	-39 548	-39 516	3 532
Trafikkostnad Mälardalstrafik/SJ	-67 380	-72 000	-72 800	-65 514	6 486
Transportkostnad sjukresor	-70 854	-72 300	-75 300	-76 898	-4 598
Transportkostnad färdtjänst	-25 399	-27 800	-22 150	-20 380	7 420
Transportkostnad skol/omsorg	-58 182	-58 200	-58 200	-58 501	-301
Stationsavgifter	-1 795	-1 840	-1 690	-1 672	168
Fastighetskostnader	-3 232	-3 214	-3 614	-3 420	-206
Reparation och underhåll	-8 524	-8 180	-8 180	-7 393	787
Informationskostnader	-3 471	-4 650	-2 250	-1 308	3 342
Telefonkostnader	-2 207	-1 930	-2 030	-2 032	-102
IT-kostnader	-14 440	-9 147	-13 047	-14 596	-5 449
Konsultarvoden	-1 659	-2 000	-2 400	-2 223	-223
Övriga tjänster	-3 063	-3 597	-5 598	-4 843	-1 246
Övriga kostnader	-5 241	-5 331	-5 319	-5 210	121
Avskrivningar	-8 141	-10 050	-9 350	-9 355	695
Övriga kostnader	-793 653	-832 996	-822 097	-804 927	28 069
Summa Kostnader	-841 915	-890 268	-876 968	-857 596	32 672
Resultat:	10 355	0	-20 000	15 261	15 261

Investeringar

Bokslut 2020-01-01 - 2020 -12 - 31

Belopp i tkr

	Helår						Avvikelse
	Bokslut	Budget	Utfall perioden inköp 2020 utifrån budget 2019	Utfall perioden inköp 2020 utifrån budget 2020	Prognos inköp 2021 utifrån budget 2020	Prognos Inköp 2021 utifrån budget 2019	
	2019	2020					budget - utfall 2020
Investeringsutgifter							
Immateriella anläggningstillg	733	5 000	0	1 129 791	1 500	7 800	3 871 -791
Datorutrustning							0
Medicinsk apparatur							0
Byggnadsinventarier							0
Bilar och transportmedel	852						0
Leasingavtal							0
Övriga maskiner och inventarier				4 586			-4 586
Tekniska hjälpmedel							0
Totalsumma	1 585	5 000	0	6 506	1 500	7 800	-1 506

2-års regel Specifikaktion* (Gäller ej bygg och fastighetsinv)		
Anläggning	Investeringstid	Saldo
Ny utrustning i bussarna	1920	1 415
Summa		1415

* Här redovisas enskilt objekt från 2018 enligt 2-års regeln under förutsättning att outnyttjat utrymme finns från år 2019-20